

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za ravnopravnost spolova
ZAGREB, Mesnička 23
Tel: +385 1 63 03 090
Fax: +385 1 45 69 296

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE

OBILJEŽAVANJE EUROPSKOG DANA JEDNAKIH PLAĆA 2. ožujka 2012.

Drugi Europski dan jednakih plaća obilježava se 62. dana iza početka ove kalendarske godine ukazujući na činjenicu da bi žene u Europskoj uniji prosječno morale raditi 62 dana više da bi zaradile prosječnu plaću muškaraca u 2011. godini ($365 \text{ dana} \times 17,1\% = 62,41 \text{ dana}$). Iako ih među visoko obrazovanimima ima više, ženama je za plaće u 2011. godini u Europskoj uniji isplaćeno 17,1%, a u Hrvatskoj 10,6% manje novca nego muškarcima.

Nacionalni Dan jednakih plaća obilježava u SAD-u i zemljama EU već nekoliko godina, a Europska unija je 2011. godine službeno uvela **Europski dan jednakih plaća**. Udruge poslovnih žena, udruge za zaštitu ljudskih prava, sindikati i građanski forumi u tu svrhu provode nacionalne kampanje koje imaju za cilj podizanje svijesti javnosti, a osobito poslodavaca, o diskriminaciji na tržištu rada. Europsko, kao i hrvatsko zakonodavstvo zabranjuje razlike u plaćama između žena i muškaraca za rad iste vrijednosti. Zašto dakle, žene ipak zarađuju manje?

Prema analizi Europske komisije razlozi jaza u plaćama su sljedeći:

- Na mikrorazini, razini jedne tvrtke „ženski rad“ je obilježen tradicionalnim, društvenim vrednovanjima i rodnim ulogama. Ženske sposobnosti su podcijenjene i kontinuirano se preispituju. Poslovi koji zahtijevaju iste vještine, složenost, odgovornost, razinu obrazovanja i iskustvo niže su plaćeni ako ih obavljaju žene.
- Poslodavci nemaju dovoljno znanja o antidiskriminacijskom zakonodavstvu, ne znaju objektivno i rodno neutralno odrediti vrijednost radnih mjesta te nude iznos plaće u skladu s društvenim vrednovanjem određenog zanimanja ili na osnovu sposobnosti radnika/ce u procesu pregovaranja.
- Primanja se ne mogu usporediti jer zadiru u sferu privatnosti, a netransparentni načini izračuna vrijednosti radnog mjesta podržavaju postojeće nejednakosti.
- Žene se često susreću s problemom „staklenog stropa“ i unatoč istim sposobnostima napreduju na više i odgovornije pozicije mnogo sporije i teže nego muškarci.
- Žene češće prekidaju profesionalnu karijeru zbog trudnoće, brige o djeci ili starijim članovima obitelji što dovodi do gubljenja profesionalnih pozicija, manjeg ukupnog radnog staža i posljedično - razlike u plaći u odnosu na muškarce na istom ili usporedivom radnom mjestu.
- Istraživanja potvrđuju da je niska zastupljenost žena u nadzornim i upravnim odborima u izravnoj korelaciji s većom razlikom u plaćama. (Norveška, Island i Španjolska uvele su stoga kvote za podzastupljeni spol u odborima privatnih tvrtki).
- Segregiranost tržišta rada, odnosno niske plaće u sektorima u kojima prevladava ženska radna snaga (1/3 ukupno zaposlenih žena u Hrvatskoj radi u tri djelatnosti - zdravstvo i socijalna skrb; obrazovanje; financije i osiguranja - gdje su bruto plaće za 24,8% niže od plaća muškaraca) i veliki broj muškaraca zaposlen u bolje plaćenim sektorima.

Posljedice jaza u plaćama koje je potrebno osvijestiti u javnosti:

- žene su diskriminirane,
- žene imaju manju kupovnu moć,
- mirovine su im prosječno niže od onih koje će dobiti muškarci,
- u većem su riziku od siromaštva,
- tvrtke gube talente - manja plaća i nemogućnost napredovanja dovode do demotiviranosti visoko obrazovane ženske populacije,
- tvrtke snose rizik tužbi za diskriminaciju (u Velikoj Britaniji se bilježi rast od 56% u broju tužbi),
- utjecaj na ekonomska kretanja u društvu - zbog nižih primanja žene izlaze sa tržišta rada, ne plaćaju više porez i postaju domaćice koje brinu o djeci, čime država gubi na poreznim davanjima, a BDP raste sporije,
- demografske promjene i negativni populacijski prirast - žene ne mogu uskladiti profesionalne i obiteljske obveze (Njemačka primjerice ima najnižu stopu nataliteta, a jaz u plaćama iznosi visokih 23,3%. Nasuprot tome, u Nordijskim zemljama i Francuskoj gdje je visoka stopa zaposlenosti žena i jaz u plaćama manji, a država subvencijama utječe na brigu o djeci, veći je natalitetni prirast),
- društvo u cjelini je na gubitku zbog neiskorištenosti svih nacionalnih ljudskih potencijala što dovodi do smanjenja tržišne konkurentnosti.

Više o Europskom danu jednakih plaća pogledati na: www.ured-ravnopravnost.hr i <http://ec.europa.eu/equalpay>

